

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Veronika Štěpánková

Název práce: Zdravý životní styl mladistvých

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Mirka Strnadová

Oponent/tka:

Navržené hodnocení: B (Velmi dobře)

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumný cíl práce a jeho podotázky jsou čtenáři srozumitelně komunikovány. Vzhledem k tomu, že práce používá kvantitativní metodologii, je zvolená struktura odpovídající tomuto žánru výzkumu. Hypotézy jsou operacionalizovatelné vzhledem k dotazníkové metodě. Práce je celkově logicky uspořádaná a jednotlivé části na sebe vhodně navazují. Nicméně, k interpretaci závěrů práce mám výhrady, které detailněji diskutuji v následujících sekcích.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Vzhledem k očekáváním kladeným na rozsah a míru detailu bakalářské práce lze konstatovat, že použitá literatura je dostatečně široká a zahrnuje české i mezinárodní odborné zdroje. Nicméně, s přihlédnutím k tomu, že je téma práce rámováno více obecně (*Zdravý životní styl mladistvých*), nikoliv primárně jako případová studie mladistvých na Mělnicku, bylo by vhodné mít ještě lépe prozkoumaný mezinárodní empirický a teoretický rámec. Je proto škoda, že práce nereflektuje poznatky z relevantních *state of the art* studií, jako je:

Suliburska, J., Bogdanski, P., Pupek-Musialik, D., Glod-Nawrocka, M., Krauss, H., & Piatek, J. (2012). Analysis of lifestyle of young adults in the rural and urban areas. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*, 19(1).

Robinson, E., Otten, R., & Hermans, R. C. (2016). Descriptive peer norms, self-control and dietary behaviour in young adults. *Psychology & health*, 31(1), 9-20.

Mollborn, S., Lawrence, E., & Krueger, P. M. (2020). Developing Health Lifestyle Pathways and Social Inequalities Across Early Childhood. *Population Research and Policy Review*, 1-33.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Metodologická část je dle mého názoru nejslabším místem této bakalářské práce (viz pokračování v bodě 4).

- a) Hypotézy jsou adresovány pouze na základě deskriptivní statistiky/frekvencí, nicméně vzhledem k jejich formulaci (například rozdíl důležitosti zdravého životního stylu mezi dívkami a chlapci) je na místě použití inferenční statistiky (ANOVA/t-test, chí-kvadrát či jejich neparametrických variant). O toto se částečně autorka pokouší na str. 28 u části otázek z dotazníku při použití Spearmanova korelačního koeficientu, nicméně chybí zde alespoň základní reporting statistické signifikance a ideálně konfidenčních intervalů. Toto je zejména patrné u popisu jednoho z nejdůležitějších zjištění práce (dle slov autorky v závěru), vztahu

- času na sociálních sítích a zájmu o zdravý životní styl (str. 40-41). Dále, u popisu proměnné „Míra“ by mimo grafu bylo vhodné dodat alespoň informace o jejím rozptylu (a mediánu).
- b) Jak bylo nakládáno s chybějícími hodnotami v odpovědích?
  - c) Proč byla faktorová analýza provedena specificky pro otázku č. 2? Proč byla proměnná „Míra“ vytvořena ještě před faktorovou analýzou? Proč nebyla provedena reliabilita (koeficient alfa/omega) konstruovaných faktorových škál (např. baterie otázky č. 2 bez podotázky q02, která byla vyřazena – na základě jakých kritérií)? Proč byla použita PCA (str. 39), když na identifikaci latentních faktorů je převážně používání EFA (str. 15)? Proč je použita pravouhlá rotace (Varimax) a nikoliv rotace šikmá – je u této škály důvod domnívat se, že jednotlivé faktory nejsou korelované (pomohla by zde tabulka korelací mezi faktory)? Test sféricity a KMO vychází u této FA v pořádku, ale na základě jakých kritérií (např. eigenvalue > 1) byl zvolen výsledný počet čtyř faktorů? Jaká byla mezní hodnota pro skrývání faktorových zátěží (např. < 0,3)?

Tyto klíčové rozhodnutí a zjištění, které byly učiněny během FA je třeba transparentně reportovat a komunikovat.

Je zde proto otázka, zda nebyla zvolená metodologie řešení této práce (zejména některé její komponenty) příliš ambiciózní, vzhledem k nedostatkům v jejím provedení. Nebylo by vhodnější zvolit jiný přístup, například hlouběji rozpracovanou teoretickou syntézu výzkumného pole zdravotního stylu mladistvých, doprovázenou co nejlepším využitím existujících datasetů z mezinárodních a domácích šetření? Proč používat pokročilejší metody (faktorová analýza), když jejich implementace je velmi komplexní a citlivá na chyby a zároveň její výstupy nehrají větší roli v prezentaci analýzy výsledků (kromě korelační analýzy faktorů s věkem a pohlavím)?

Na druhou stranu, lze určitě zmínit kvalitu a detail (60 otázek), který byl věnován zpracování samotného dotazníku, který je součástí přílohy této práce a také kvalitativní „perličku“ v podobě Word Cloudu z otázky č. 4.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Proces interpretace závěrů práce na základě sebraných dat je prováděn srozumitelně a transparentně (mimo mých připomínek v předchozím bodě). Nicméně, v této oblasti mám dvě výhrady:

- a) Zaprvé, považuji za problematické, že výzkum, který nebyl proveden na základě náhodného/reprezentativního výběru je nicméně tak prezentován (kromě určité reflexe na str. 12) a tato limitace není debatována při interpretaci. Zároveň se zdá původní ambice práce, která je v úvodu práce definována mnohem širěji, nenaplněnou vzhledem k povaze sebraných dat. Je proto nevhodné, že empirické části práce se zdánlivě dopouštějí širšího zobecnování výsledků nad rámec Mělnicka.
- b) Zadruhé, je škoda, že po deskriptivním popisu výsledků analýzy v sekci *Interpretace a shrnutí výsledků* nepřichází více analytická část, která by výsledky (i s jejich výše zmíněnými limitacemi) zasadila do širšího výzkumného kontextu, který je čtenářům prezentován v úvodní teoretické sekci práce.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

K citační etice práce není výhrad, nebyl zde zjištěn závažný nesrovnalosti.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Použitý jazyk je vhodně zvolený vzhledem k žánru práce. Formální stránka včetně citačního aparátu je celkově dobře zpracována, ale i zde je prostor pro vylepšení (například nekonzistentní mezery

v seznamu literatury, odlišné styly prezentace vizuálních informací, které by bylo dobré sladit, drobnější překlepy). Naštěstí tyto menší nedostatky výrazněji neodvádí pozornost od textu práce.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Pro tuto sekci není více připomínek.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jaké jsou dle autorky nejdůležitější výzkumné mezery v porozumění problematice zdravého životního stylu mladistvých, které by měli být řešeny v budoucích studiích?

Liší se tyto priority, pokud bychom se zaměřili na evropskou (nebo obecně mezinárodní) odbornou literaturu na rozdíl od českého kontextu?

Jaký vliv na dynamiku zdravého životního stylu mladistvých měla pandemie Covid-19 – existují již v této oblasti odborné poznatky pro formulaci předběžných závěrů?

Celkové hodnocení práce:

I přes výše zmíněné připomínky k této bakalářské práci, které byly zejména zaměřené na slabší metodologii, lze jednoznačně vyzdvihnout jiné silné stránky. Například, je velmi chvalitebné, že autorka byla schopna zpracovat empirický výzkum od začátku do konce a snažila se použít pokročilejší statistické metody. Práce jako celek také demonstruje to, že se autorka v tomto velmi důležitém výzkumném poli dostatečně orientuje a je schopna obhájit jeho sociálně vědní relevanci, a proto lze brát zde zmíněnou kritiku částečně jako doporučení pro budoucí odborné práce autorky.

Z těchto důvodů **navrhuji práci připustit k obhajobě a hodnotit ji stupněm velmi dobře.**

Datum: 1.6.2021

Podpis: